

Úvod

Současný moderní přetechnizovaný svět již téměř zapomněl na používání ručního dřevorubeckého nářadí v lesním hospodářství. Dřevorubecké sekery ještě sice zřídka najdou své uplatnění, ale v lesní těžbě dnes raději používáme moderních mechanizačních prostředků. Docílíme tím zvýšení produktivity práce, přesnější a rychlejší provádění jednotlivých úkonů, ale také častý únik pohonných hmot do přírodního prostředí, vznik erozních rýh apod.

Výuka na středních lesnických školách a středních odborných učilištích lesnických se však stále ještě zmiňuje o ručním dřevorubeckém nářadí, o jeho správném použití a údržbě. Učebnice pro SLŠ (ŠKAPA a kol., 1987) a pro SOUL (ŠVIHÁLEK – MRŇÁK, 1988) pojednávají o údržbě ručního dřevorubeckého nářadí (zkráceně RDN) a o pracovních technologiích při těžbě RDN. V rámci odborného výcviku žáci II. ročníku SOU lesnických prakticky provádějí úkony údržba RDN a práce s ručním nářadím v těžbě dřeva. Předepsaný rozsah trvání tematického celku „Těžba dřeva RDN“ je 15 dní.

Předkládaná práce obsahuje shrnutí pokynů pro údržbu RDN a práci s ním při těžbě dřeva. Zároveň je zde obsaženo několik základních informací o bezpečnosti práce, ochraně zdraví a organizaci první pomoci v lese. Je však třeba pohlížet na následující text jako na stručný a přehledný souhrn, sledující základní osnovu tematického celku.

Mezipředmětové vztahy

Výuka v odborném výcviku v praktických úkonech a ukázkách navazuje na teorii, s kterou se žáci seznámili v učebně. To, co není pro žáky zcela jasné a pochopitelné prakticky vyzkouší, poznají a ověří v odborném výcviku. Mají možnost porovnávat použití různých technologií (např. těžba RDN – těžba JMP). Tematický celek „Těžba dřeva RDN“ prakticky navazuje na výuku Technologie, v některých otázkách také úzce souvisí s vyučovacím předmětem Fyzika. Údržba a používání pilníků jsou také prakticky prováděny při výuce tematického celku „Ruční obrábění a pájení kovů“ v prvním ročníku.

Základní osnova tematického celku

Těžba ručním dřevorubeckým náradím (15 dní, tj. 105 hodin)

a) Údržba RDN

1. den Dřevorubecké sekery
2. den Dřevorubecké pily
3. den Normalizované dřevorubecké pily
4. den Pomocné dřevorubecké nářadí
5. den Škrabáky, klíny, obracáky
6. den Tlačné vidlice, páčidla, skoblíce, pořízy
7. den Spínače kmenů, stahovák zavěšených stromů, dřevorubecké háčky, vynášecí kleště

b) Technologie těžba, opracování a druhotování dřeva

8. den Kácení normálních, nakloněných a zvláště tlustých stromů

- 9. den Kácení souší, nahnilých, vyhnílych a srostlých stromů
- 10. den Bezpečnost práce při odvětvování
- 11. den Ruční odvětvování
- 12. den Přeřezávání kmenů
- 13. den Druhování a sortimentace vytěžené hmoty
- 14. den Výroba tyčí
- 15. den Výroba rovnáného dříví a štípání polen